

INFORMACIJA DĖL PASLAUGŲ IR APLINKOS PRITAIKYMO KURČNEREGIAMS

Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, pasaulyje apie 5% gyventojų yra asmenys turintys klausos sutrikimą ir apie 2% žmonių, kuriems nustatyta kurčneregystė. Kurčneregystės apibrėžimų yra net keli, tačiau Pasaulio kurčneregių federacijos (The World Federation of The Deafblind) prezidentės Sanja Tarczay teigimu, nepaisant skirtingų apibrėžimų, apibendrintai galima teigti, kad kurčneregystė – unikali negalia ir iš medicininio požiūrio perspektyvos gali būti skirstoma į:

1. **įgimtą kurčneregystę:**

- asmenys, kurie nuo gimimo turi klausos (kurtumas/nepriгідėjimas) ir regėjimo (aklumo/silpnaregystės) negalias.

2. **įgytą kurčneregystę:**

- asmenys, kurie nuo gimimo turi regėjimo negalią, tačiau tik vėlesniame amžiuje įgijo ir klausos negalią;
- asmenys, kurie nuo gimimo turi klausos negalią, tačiau tik vėlesniame amžiuje įgijo ir regėjimo negalią;
- asmenys, kurie tik vėlesniame amžiuje įgijo ir klausos, ir regėjimo negalią.

Šios pagrindinės kurčneregių grupės yra labai svarbios, nes tai daro įtaką asmens kalbiniam ir kultūriniam statusui prieš jam tampant kurčneregiu, o tai daro įtaką bendravimo būdo pasirinkimui bei pagalbos ir/ar vertimo metodo pasirinkimui. Pavyzdžiui, kurčias ir regintis asmuo, kuris vėlesniame amžiuje tapo kurčneregiu, paprastai renkasi gestų kalbą kaip bendravimo priemonę, bet naudoja ir kitus informacijos gavimo būdus: taktilinę gestų kalbą arba vizualiniuose rėmuose talpinamą gestų kalbą. Kiekvienos grupės asmenų poreikiai yra labai individualūs, nes skiriasi jų negalios forma (galimi regos ir/ar klausos likučiai), todėl labai svarbu išsiaiškinti kiekvieno asmens individualius poreikius, nes tik tokiu būdu galima užtikrinti informacijos prieinamumą, komunikaciją, aplinkos pritaikymą, paslaugų prieinamumą bei galimybę dalyvauti visuomeniniame gyvenime.

Svarbu pabrėžti, kad kurčneregiai nepriklauso nei kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų, nei aklųjų ir silpnaregių bendruomenėms, tai – atskira bendruomenė, turinti savo teises, poreikius, kalbinį ir kultūrinį identitetą.

Žmogaus pagrindiniai informacijos gavimo būdai – regėjimas ir klausa, todėl susilpnėjus šiems pojūčiams, atsiranda individualūs poreikiai, į kuriuos svarbu atsižvelgti. Susilpnėjus regai, komunikacija ar vertimo paslaugų teikimas negali vykti laikantis didelio atstumo, tuo pačiu atsiranda poreikis naudotis kitais informacijos gavimo būdais, pavyzdžiui, taktiliniu (lytėjimo), haptiniu (uoslės ir skonio), remiantis atmintimi ar kt. Aplinkos ir paslaugų pokyčių poreikius lemia šie veiksniai:

- laiko pradžia, susijusi su komunikacine raida ir kalbos įsisavinimu;
- klausos ir regos negalios laipsnis;
- papildomos negalios, jeigu tokios yra nustatytos;
- ligos pobūdis (stabili arba progresuojanti).

Kiekvieną veiklą ir dalyvavimą veikloje reikia vertinti atskirai. Kiekvienos veiklos ir dalyvavimo funkcionavimo skirtumus taip pat gali lemti aplinkos sąlygos ir asmeniniai veiksniai. Kurčneregystė lemia skirtingus poreikius kuriant bendrus pokyčius visose veiklose, ypač:

- bet kokios rūšies informacijoje;
- socialinėje sąveikoje ir bendravime;
- orientacijoje ir laisvame judėjime;
- kasdieninėje veikloje bei pastangų reikalaujančiose veiklose, įskaitant skaitymą ar rašymą.

Paslaugų teikimas kurčneregiams apima šiuos pagrindinius kriterijus:

- kalbos vertimas;
- aplinkos apibūdinimas;
- judesių palaikymas;
- kurčneregiams būdingų bruožų vertimas.

Kalbos vertimas

Iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, kad gestų kalbos vertėjas ir kurčneregių vertėjas atlieka tas pačias funkcijas, t. y., turi tas pačias atsakomybes ir požiūrį į kalbos vertimą. Nors tarp šių vertimo būdų ir yra panašumų, tačiau yra ir keli esminiai skirtumai.

Gestų kalbos vertėjas:

Pagrindinė gestų kalbos vertėjo funkcija – vertimas iš gestų kalbos į žodinę kalbą arba iš žodinės kalbos į gestų kalbą. Specialistas privalo turėti atitinkamą kvalifikaciją (gestų kalbos vertėjo aukštąjį išsilavinimą) bei įgūdžių ir patirties, kad galėtų tinkamai suteikti vertimo paslaugas. Atliekant vertimo paslaugas keliems kurčneregiams užtenka tik vieno vertėjo, o pačių vertėjų skaičius priklauso nuo vertimo poreikio ir trukmės. Jeigu vertimo paslauga trunka kelias valandas, įprastai vertėjai keičiasi kas penkiolika minučių. Tai būtina sąlyga, norint išlaikyti aukštą vertimo kokybę. Esant masyviam renginiui, kurio metu žmonės yra išsiskirstę į skirtingas sėdėjimo ir/ar stovėjimo lokacijas, vertėjų vienu metu gali būti ir daugiau, skirtingose pozicijose, siekiant sukurti palankias sąlygas matomumui.

Kurčneregių vertėjas:

Kurčneregiui asmeniui vertimas paprastai yra teikiamas individualiai. Pavyzdžiui, jeigu dvidešimt kurčneregių dalyvauja keturių valandų trukmės seminare, tokiam renginiui būtina skirti keturiasdešimt vertėjų, norint suteikti kiekvienam kurčneregiui lygias teises ir galimybę pilnai dalyvauti seminare. Kalbant apie vertimą kurčneregiams, vertėjo vertimo būdai yra daug platesni nei gestų kalbos vertėjo. Į šiuos modelius įeina:

- žodinės kalbos vertimas į vizualinę gestų kalbą;
- aiškus žodinis vertimas (jeigu asmuo neprigirdi arba nešioja klausos aparatą (-us));
- kalbos vertimas į tekstą (su tam tikrais pritaikymais, technine įranga (kompiuteriu, dideliu ekranu, Brailio raštu) ar be jos);
- gestų kalbos vertimas iš vizualinės kalbos į taktilinį (lytėjimo) vertimą.

Be jau minėtų bruožų, dažnai įtraukiamas ir paprastos kalbos ar kalbėjimo vertimas, kuris kartais apima ir aktualios informacijos užrašymą. Tačiau vertėjo kurčneregiams funkcijos ties tuo nesibaigia – į jų teikiamų paslaugų sritį įeina ir:

- kurčneregio palydėjimas į įvykio (konferencijos, renginio, susitikimo, paslaugų gavimo ir pan.) vietą;
- kurčneregio žmogaus mobilumo (judėjimo) užtikrinimas.

Aplinkos nusakymas (apibūdinimas)

Neįmanoma suprasti susitikimo, kuriame dalyvauja daugiau asmenų, eigos be galimybės susipažinti su vizualine ar garsine informacija. Todėl kurčneregys, kuriam vertėjas suteikia informaciją tik apie tai, kas buvo pasakyta, negauna informacijos apie tai, kas tą pranešimą pasakė, kokia pranešėjo veido išraiška lydėjo pasakytus žodžius, kaip kiti dalyviai priėmė išsakytą informaciją: ar kas nors atsistojo ir nuėjo, ar kas nors įėjo į kambarį ir pan.

Kurčneregių asmenų nesugebėjimas rega suvokti aplinkos informacijos yra kompensuojamas vadinamuoju *vizualiniu interpretavimu*. Aplinkos nusakymas (apibūdinimas) suteikia aiškumo apie asmenį supančią aplinką, o tai leidžia geriau suprasti įvykio kontekstą. Aplinkos nusakymas taip pat papildo juslinį asmens suvokimą, be to, padeda asmeniui užmegzti ryšį su objektais aplinkoje ir socialine situacija.

Yra septyni veiksniai, darantys įtaką aplinkos nusakymui (apibūdinimui):

1. asmeninė paslaugų gavėjo istorija;
2. su įvykio vieta susiję klausimai;
3. aplinką apibūdinančio asmens pasirinkimas;
4. aplinkos nusakymo metodo pasirinkimas;
5. aplinkos apibūdinimui skiriamas laikas;
6. darbo etika ir asmeninis ryšys su paslaugos gavėju;
7. informavimas apie aplinkos apibūdinimą.

Kai kurie kurčneregiai, kad gautų vaizdinę informaciją apie aplinką, naudojami haptiniu vertimu. Haptinis vertimas – tai aplinkos apibūdinimas, piešiant įvykių vyksmą ir pokyčius ant kurčneregio žmogaus nugaros. Žodis „haptinis“, išvertus iš graikų kalbos, reiškia *prisilietimą*. Haptiniai signalai – tai tam tikri signalai, kurie yra „piešiami“ ant kūno, paprastai – ant viršutinės nugaros dalies arba viršutinės rankos dalies. Bendravimo metu jie suteikia galimybę išsamiai ir vizualiai interpretuoti asmenį supančią aplinką.

Haptikai – tai su prisilietimu susiję pranešimai, perduodami kūnui. Haptikais galima išreikšti elgesį, aplinkos pokyčius ir įvykius, apibūdinti erdves, greitai perduoti socialinius pranešimus, aprašyti varžybas ir menus. Bendru vaizdu galima aprašyti įvykius ir objektus, kurie yra toli ir kurių negalima paliesti. Kadangi norint apibūdinti įvykius ant kūno reikia fizinio artumo, prieš tai būtina susitarti dėl aplinkos apibūdinimo naudojimo metodų. Įvairią informaciją galima aprašyti ant skirtingų kūno dalių. Kai kurie gestų kalbos vertėjai mano, kad toks vizualinės aplinkos aprašymas

yra „neetiškas“, tačiau tame nieko neetiško nėra. Tiesiog reikia suprasti, kad kurčneregys asmuo yra kitoks nei kurčias žmogus, kuris geba savarankiškai matyti tai, kas vyksta aplink jį. Kurčneregiumi toks aplinkos apibūdinimas yra būtinas, nes aplinkos nusakymas padeda jam gauti visą informaciją – tiek verbalinę, tiek neverbalinę.

Be regimosios informacijos, kurčneregiumi asmeniui turėtų būti perduodama ir garsinė informacija. Kadangi klausos sutrikimas neleidžia asmeniui girdėti, vertėjo pareiga yra padaryti šią informaciją prieinamą. Garsinę informaciją sudaro ne tik patalpoje esančių asmenų kalba, bet ir nekalbinė garsinė informacija, pavyzdžiui, durų trinktelėjimas, signalizacija, statybininkų keliamas triukšmas gatvėje ir pan. Dažnai iš aplinkos gauta informacija labai padeda suprasti kontekstą. Tokia informacija taip pat gali padėti priimti sprendimus, pagrįstus realiomis situacijomis, be to, tokiu būdu kurčneregiums yra suteikiamos pilnos sąlygos jaustis pilnaverčiais įvykių dalyviais.

Kurčneregiumi taip pat gali būti perduodama ir atsitiktinė informacija – ją galima surinkti tiesiog stebint esamuoju laiku supančią aplinką ir klausantis pokalbių, kuriose patys nedalyvaujame. Atsitiktinės informacijos perteikimo metu kurčneregys gauna daugiau informacijos apie renginį, apie kuriuos oficialiai nepraneštų susirinkimo pirmininkas ar renginio organizatorius. Atsitiktinė informacija suteikia pagrindinius duomenis apie emocijas, įpročius, kultūrą, bendradarbiavimo galimybes ir suteikia apibūdinamajai aplinkai įvairių reikalingų niuansų. Atėmus iš kurčneregio tokią galimybę, jis negalėtų iki galo įvertinti / suprasti visos situacijos. Atsitiktinės informacijos trūkumas laikui bėgant daro bendrą poveikį – kurčneregiumi vis sunkiau susidoroti su tam tikra situacija, kai jis nesupranta įvykių konteksto, pavyzdžiui, susitikimų, kuriuose priimami svarbūs sprendimai.

Mobilumo (judėjimo) palaikymas

Kurčneregio vertėjas taip pat turėtų turėti ir mobilumo (judėjimo) palaikymo įgūdžius. Kurčneregystė riboja ne fizinį, o jutiminį – informacinį asmens mobilumą (judėjimą). Kurčneregiumi turi visus motorinius įgūdžius, reikalingus vaikščioti, tačiau jiems trūksta informacijos apie aplinką, kurioje jie galėtų judėti saugiai. Dauguma kurčneregiumų gerai orientuojasi pažįstamoje teritorijoje, nepriklausomai nuo to, ar tai kambarys, ar butas, ar namas, ar kokie nors takai mieste. Tačiau net ir gerai pažįstamose vietose pasitaiko nenumatytų kliūčių, dažnai kurčneregiums nepastebimų, į kuriuos jie gali atsitrenkti arba už kurių gali užkliūti. Kaip ir daugumoje kitų veiklų, kurčneregiumi reikia du tris kartus daugiau dėmesio, energijos ir laiko tam tikram atstumui įveikti nei asmeniui, kuris viską mato ir girdi. Dėl šios priežasties kurčneregys vis mažiau nori leistis į nuotykius, eiti nežinomais keliais, o tai galiausiai veda į fizinę izoliaciją nuo aplinkos. Mobilumo pagalbos

teikimas judėjimo srityje kurčneregiam yra toks pats svarbus kaip ir bendravimo, nes kurčneregį vedantis vertėjas turi nuolat perduoti informaciją apie įvairias kliūtis kelyje, taip pat informuoti apie įvykius, vykstančius jų kertamojoje teritorijoje, kurie gali būti aktualūs kurčneregiiui asmeniui.

Vertimo metodų specifika būdinga kurčneregiam asmenims

Vertimo paslaugų metodo pasirinkimas yra labai individualus ir jis priklauso nuo asmens regos ir klausos sutrikimo laipsnio. Vertimo metodas priklauso ir nuo ryšio metodų, kuriuos kurčneregys naudoja perduodamas ir priimdamas informaciją. Kurčneregys asmuo pats nusprendžia, koks informacijos gavimo metodas jam yra palankiausias ir priimtinausias. Dažniausiai yra naudojami šie metodai:

a) Taktilinis vertimas (liečiamasis vertimas)

Taktiliniu vertimu dažniausiai naudojasi kurčneregiai, mokantys gestų kalbą. Tai reiškia, kad prieš tapdami kurčneregiais, jie turėjo regėjimo sutrikimų, bet bendravo gestų kalba. Taktilinio vertimo metu vertėjas verčia kalbą į gestus pakišdamas savo rankas po kurčneregio rankomis. Kurčneregys švelniai laiko vertėjo rankas, kad galėtų gestų reikšmę suvokti ne matydamas, o liسدamas. Priklausomai nuo kiekvieno asmens (vertėjo ir kurčneregio) įgūdžių, gestai gali būti rodomi viena ranka arba abiem rankomis. Kadangi lytėjimo metu kurčneregiai negali „matyti“ vertėjo neverbalinės išraiškos, kas būtų įprasta gestų kalboje, tai reikalauja tam tikrų gestų pakoregavimo arba pakeitimų bei gestų kalbos gramatinės struktūros. Tokie koregavimai ir pakeitimai būtini, jei norime, kad kurčneregys pilnai suprastų jam į taktilinę gestų kalbą verčiamą informaciją.

b) Vertimas iš arti

Vertimas iš arti yra gestų kalbos vertimas, tačiau laikantis daug mažesnio atstumo, nei būtų įprasta. Tokį vertimo variantą dažniausiai naudoja kurčneregiai, kurių regėjimas yra silpnas arba neryškus. Tinkamas vertimo artumas, t. y., atstumas, kuriuo vertėjas turėtų versti, nustatomas pagal kurčneregio regėjimo sutrikimo laipsnį. Šis atstumas gali skirtis: asmuo, turintis labai artimą regėjimą (pvz., regos atrofija, katarakta, glaukoma), gali norėti, kad vertėjas sėdėtų labai arti, o kitas asmuo, turintis aiškų matymą, bet labai ribotą regėjimo lauką, gali norėti, kad vertėjas sėdėtų šiek toliau. Svarbu pabrėžti, kad kurčneregiai asmenys, kurių regėjimas yra silpnas ar neryškus, dažnai sunkiai mato gestus ir negali jų pilnai sekti, net jeigu vertėjas ir yra šalia. Todėl vien artumo nepakanka, kad kurčneregys, turintis

likutinį regėjimą, visą informaciją gautų gestų kalba, todėl būtina užtikrinti šiuos vertimą palengvinančius veiksnius:

- vertėjas turi dėvėti vienspalvius drabužius, kurie sukuria kontrastą kūno spalvai;
- reikia naudoti tamsų foną, kuris neblaškytų dėmesio, o taip pat – pasirūpinti apšvietimu, kai jis yra būtinas;
- vertėjas turi sugebėti įvertinti kurčneregio regėjimo gebėjimus, pvz., įvertinti vertimo atstumą iki kurio jis gali atpažinti objektus ir atitinkamai pateikti informaciją apie aplinką (kalbėtojo tapatybę, veido išraiškas, situacijas ir santykius). Gestų kalbos vertėjui, įpratusiam versti kurtiesiems, toks vertimas iš pradžių gali pasirodyti sudėtingas ar netgi nepatogus.

c) **Vertimas vizualiniuose rėmuose (riboto matymo vertimas)**

Vertimas vizualiniuose rėmuose kartais dar vadinamas sumažinto periferinio lauko vertimu arba riboto matymo vertimu. Kadangi asmens regos laukas gali būti sutrikęs įvairiuose jo ruožuose, ne tik periferijoje, bet ir centrinėje zonoje, todėl pasirinktas terminas apima visų rūšių regos lauko sutrikimus. Jeigu įprastai vertimo metu ribos, kur gali būti vertėjo rankos yra šiek tiek aukščiau virš galvos ir šiek tiek žemiau juosmens, tai šiuo vertimo atveju erdvė, kurioje vertėjas gali versti, yra daug siauresnė. Vertimo erdvės plotas priklauso nuo kurčneregio likutinio regėjimo dydžio arba nuo periferinio regėjimo būklės. Toks vertimas tinkamas kurčneregams, kurie turi pigmentinę retinopatiją arba pigmentinį retinitą su klausos sutrikimu. Gestų rodymo erdvės plotas priklauso nuo kurčneregio likusio periferinio matymo (kiekvieno kurčneregio poreikiai skiriasi pagal periferinio matymo lauką). Būtent tai lemia, kokioje erdvėje gali būti rodoma gestų kalba. Yra galimybė nustatyti optimalų atstumą, kad kurčneregio turimi regos likučiai gebėtų aprėpti visus rodomus gestus.

Gestų kalbos vertėjai, kurie neturi vertimo vizualinių rėmuose patirties, dažnai jaučiasi neužtikrintai dėl gestų kalbos vartojimo erdvės ploto nustatymo, todėl kartais neatsižvelgdami į kurčneregio poreikius pradeda versti taip, tarsi verstų kurčiajam. Gestų kalbos vertėjai nėra įpratę prie tokio kontakto, todėl atlikdami vertimo paslaugą jie nesijaučia patogiai.

Šio tipo vertime yra neišvengiamas tam tikrų gestų ar raidžių pritaikymas, jeigu jie „pabėga“ iš regėjimo lauko, pavyzdžiui, bet koks rodomuoju pirštu rodomas gestas (kuris gestų

kalboje nelaikomas nemandagumo ženklų, o priešingai – būtinybe), rodomas ne ištiesta ranka, kaip yra įprasta, o taip, kad būtų matomas regėjimo lauke.

d) Vertimas aiškiai kalbant

Tokį vertimo būdą renkasi tie kurčnerėgiai, kurie turi pakankamai klausos likučių, kad gebėtų girdėti ir suprasti aiškia žodinę kalbą. Toks vertimo būdas taip pat gali būti naudojamas nepriklausomai nuo to, ar asmuo nešioja klausos aparatą(-us), ar ne. Viena iš pagalbinių priemonių yra individuali uždaro ciklo sistema (tam tikra individuali indukcinė kilpa), kurią sudaro mikrofonas su siūstuvu ir imtuvas, tvirtinamas prie klausos aparato. Vertėjai verčia tiesiogiai į mikrofoną, o kurčnerėgys individualiai reguliuoja garsumą iki jam tinkamo lygio. Tokiu vertimo būdu jis gali visiškai girdėti tik tai, ką į mikrofoną kalba jo vertėjas, kurio balsą jis gerai supranta. Kai kurie kurčnerėgiai, kurie nešioja klausos aparatą(-us) gali prisijungti ir prie kilpinės (FM) sistemos. Tokia sistema paprastai yra įrengiama patalpoje, kurioje vyksta susirinkimas, renginys ar kitokia veikla ir visi klausos aparatų nešiotojai gali pasijungti savo klausos aparatus prie kilpinės sistemos, kad išvengtų pašalinių garsų ir girdėtų tik tai, kas yra kalbama per mikrofoną arba garsiakalbį. Tokiu atveju vertėjas nėra reikalingas. Vertėjas reikalingas tik tais atvejais, kai neįmanoma pasinaudoti jokia technika, o asmeniui, turinčiam mažesnę klausos sutrikimą, vertimas yra atliekamas tiesiai į ausį. Kai kurie asmenys, kurie truputį mato, išnaudoja šį gebėjimą skaitymui iš lūpų. Atsižvelgiant į regėjimo sutrikimo laipsnį, kurčnerėgys gali paprašyti, kad vertėjas kalbėtų prie pat ausies arba žiūrint akis į akį, visai nepriklausomai, ar žmogus nešioja klausos aparatą(-us), ar ne.

e) Daktilinis vertimas (vertimas pirštų abėcėle)

Daktilinį vertimą dažniausiai renkasi tie kurčnerėgiai, kurie niekada taip ir neišmoko gestų kalbos, nes beveik visą savo gyvenimą buvo akli, arba todėl, kad buvo neprigirdintys, bet neišmoko gestų kalbos, nes rėmėsi savo turimos klausos likučiais. Šį metodą sudaro rašytinių raidžių formos pavertimas tokia forma, kurią kurčnerėgiai gali suvokti lytėjimu. Toks metodas apima kelias vertimo rūšis.

Verčiant daktiliu svarbu pabrėžti keletą pagrindinių ypatybių, kurios dažnai lieka nepastebėtos. Viena iš jų yra ta, kad pirštų abėcėlė remiasi rašytine žodžio forma, kiekvieną žodžio raidę atvaizduojant savita rankos forma, kuri yra sutartinė – nustačius ryšį tarp rankos formos ir raidės, jo negalima savavališkai pakeisti, siekiant užtikrinti kiekvienos atskiros raidės atpažįstamumą. Tam tikra prasme daktilinį vertimą galima apibūdinti kaip

žodžių rašymą, tačiau su būdingomis rankų formomis, kurias kurčneregiai visada atpažįsta kaip atitinkamas abėcėlės raides.

Kitas dalykas, apie kurį dažnai nekalbama, bet kurį reikėtų paminėti dėl bendro suvokimo – raštingumo problema. Kad kurčneregys galėtų naudotis daktiliniu vertimo metodu, jis turi būti raštingas. Tai reiškia, kad asmuo turi pažinoti visas raides ir gebėti jas sujungti, kad susidarytų prasmingas žodis. Šis įgūdis vadinamas fonologiniu suvokimu. Be to, asmuo taip pat turi išmanyti sakininę kalbą, jos žodyną ir gramatiką, kad suprastų ištisus sakinius ir įprasmintų žodžių virtinę, pateikiamą rankiniu būdu.

Kalbant apie daktilinį vertimo metodą dažniausiai mes turime omenyje, kad yra naudojama abėcėlė viena arba abiem rankomis. Svarbu pabrėžti, kad gestų kalbos daktilis nėra universalus – kiekviena šalis turi savo pirštų abėcėlę. Žodžius galima išdaktiliuoti dviejų rankų abėcėle, kuri atkartoja didžiąsias raides, arba vienos rankos abėcėle, kuri atkartoja mažąsias raides. Abu daktiliavimai gali būti atliekami taip, kad būtų suvokiami ir vizualiai, ir lytėjimu. Kai kuriose šalyse pirštų abėcėlė yra identiška kurčiųjų naudojamai abėcėlei, o kitose abėcėlės raidės yra minimaliai pakoreguotos, kad kurčneregiai galėtų jas lengvai suvokti lytėdami.

Daktiliuojant pirštais, priešingai nei rašant abėcėlę rankomis, dažniausiai naudojamas rodomasis arba vidurinis pirštas rašant didžiąsias raides ant kurčneregio rankos delno. Yra ir kitų pirštų rašybos formų, pavyzdžiui, Lorm arba Malossi, kurios vartojamos tam tikrose šalyse.

Speciali šio vertimo metodo rūšis – Brailio rašto raidžių perdavimas kurčneregiiui asmeniui naudojant tris vidurinius abiejų rankų pirštus kaip Brailio rašto mašinėlės klavišus, arba naudojant tris vidurinius vertėjo abiejų rankų pirštus kaip Brailio rašto raidžių taškus, kurie vėliau yra įspaudžiami į kurčneregio delną.

f) Vertimas iš kalbos į tekstą

Šis metodas apima įvairias galimybes. Vertimas gali būti atliekamas rašant raides su storu, tamsiu rašikliu (pvz., juodu žymekliu ar flomasteriu) ant popieriaus lapo arba užrašomas pasitelkiant technines priemones. Vienas labiausiai paplitusių tokio vertimo metodų yra naudoti transkribuotojo (kuris viską suveda į kompiuterį) paslaugomis. Šių paslaugų metu į kompiuterį yra suvedama visa kalba ir foninė informacija: kas kalba, koks skamba juokas, kokia yra auditorijos reakcija, ar kas nors išeina iš salės, ar į ją įeina ir pan. Visas vedamas tekstas tuo pačiu metu yra rodomas per didelį ekraną, iš kurio kurčneregys, pasinaudodamas

savo regos likučiu, gali perskaityti tekstą arba vertėjas gali jam garsiai perskaityti, kas buvo pasakyta ir kas vyko susitikimo metu. Projektuojamas tekstas dažniausiai yra padidintas ir paryškintas, o kad būtų lengviau skaityti, ekranas (užsklanda) paprastai būna švelnios geltonos arba kreminės spalvos.

Panašus metodas yra taikomas atskiriems kalbos vartotojams. Rašantysis mašinėle ar kompiuteriu užrašo visą žodinę ir vaizdinę informaciją, o kurčneregys skaito tuos duomenis iš kompiuterio ekrano, esančio priešais save. Šrifto dydis, paryškinimas, spalva, taip pat ir fono spalva yra pritaikomi individualiai pagal kurčneregio poreikius.

Kurčneregiai, kurie moka arba yra susipažinę su Brailio raštu, gali naudotis panašiu vertimo būdu, tačiau šiuo atveju paprastas ekranas yra pakeičiamas į Brailio rašto ekraną, prijungtą prie rašančiojo klaviatūros. Brailio raštu galima naudoti ir Brailio užrašų knygelę, prijungtą prie teksto suvedančio asmens kompiuterio. Kurčneregys tokiu atveju pirštais perbraukia Brailio ekraną ir perskaito vertimą.

Panašiai veikia ir kurčneregių užrašų knygelė. Vienintelis skirtumas yra tas, kad ją galima prijungti prie mobiliojo telefono įrenginio. Šių metodų privalumas yra tas, kad įvestą tekstą galima išsaugoti kompiuteryje, o vėliau vėl prie jo grįžti. Toks metodas tinkamas ir renginio programoms ar protokolams rengti. Tačiau tokie techniniai sprendimai dažniausiai yra labai brangūs ir ne visi kurčneregiai gali sau leisti įsigyti tokį įrenginį.

Apibendrinant visą informaciją dar kartą priminsime, kad visos kurčneregiams teikiamos paslaugos yra atliekamos individualiai, prisitaikant prie kurčneregio poreikių. Trys specializuotų paslaugų funkcijos: kalbos vertimas, mobilumo (judėjimo) palaikymas ir vaizdinių duomenų perteikimas. Visas šias funkcijas gali atlikti vertėjas arba jos gali būti padalytos vertėjui, kontaktiniam asmeniui ir asmeniniam asistentui.